

Helse- og omsorgsdepartementet
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 21/1763-2
Saksbehandler: Christian Aleksander Tinglum
Skøyeneie
Dato: 25.01.2021

Svar på covid-19-opdrag fra HOD 307 – om vurdering av unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden for journalister

Vedlagt finnes svar på dette oppdraget.

Oppsummering

- Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet har gjort en vurdering av om journalister, under visse vilkår, kan gis unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden.
- Det er utarbeidet forslag til forskriftsendringer i covid-19-forskriften.

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Christian Aleksander Tinglum Skøyeneie
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

Helsedirektoratet, Helsekrise @helsedir.no; Helsedirektoratet, Beredskap @helsedir.no; Helsedirektoratet, Smittevern Helsedirektoratet; FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

Helsedirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester
Christian Aleksander Tinglum Skøyeneie

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Svar på covid-19-oppdrag fra HOD 307 – om vurdering av unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden for journalister

Oppsummering

- HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet har gjort en vurdering av om journalister, under visse vilkår, kan gis unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden
- Det er utarbeidet forslag til forskriftsendringer i covid-19-forskriften.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet ber HelseDirektoratet, i samråd med Folkehelseinstituttet, om en smittevern faglig vurdering av hvordan et mulig unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden for journalister kan utformes.

Det bes om at det innhentes innspill fra Presseforbundet, Norsk Journalistlag og Redaktørforeningen til hvordan en avgrensning og utforming av et slikt unntak kan være, herunder vilkår eller tiltak som kan bidra til å sikre at personen faktisk er journalist i arbeid. Bør det for eksempel stilles krav om at frittstående journalister må dokumentere at de ved innreise har avtale med et mediehus om dekning av en bestemt sak?

Det bes om at evt. forslag til forskriftsendring utarbeides.

Frist: Mandag 25. januar 2021 kl. 15:00

Bakgrunn

Forståelse av oppdraget

Vår forståelse av oppdraget er at det er bedt om en smittevern faglig vurdering av hvordan et mulig unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden for utenlandske journalister som kommer til Norge kan utformes. Det er ikke gjort en vurdering av norske journalister som ankommer Norge etter oppdrag i utlandet, og HelseDirektoratet anser at disse er omfattet av vanlig innreisekarantene på lik linje med andre nordmenn som har oppholdt seg i land med karanteneplikt.

Det er innhentet faglig underlag fra FHI og deres vurdering er vedlagt i sin helhet

Innspill fra presseforeninger

Møte med presseforeningene

Som ledd i arbeidet med oppdraget hadde HelseDirektoratet og FHI et møte med representanter fra Norsk presseforbund, Norsk Redaktørforening og Norsk Journalistlag. Presseorganisasjonene viste til EUs anbefalinger og anbefaler at også Norge innføre et unntak fra karanteneplikt for journalister i arbeid.

Omfang av reisevirksomhet

Organisasjonene understreket at de hadde hatt begrenset tid til å forberede sine innspill. En begrenset kartlegging i et par større redaksjoner viser at reisevirksomhet er svært begrenset. Internasjonale reiser oppleves som upraktisk, selv om det er tillatt å reise. Det er krevende at situasjonen endrer seg raskt.

Etter organisasjonenes oppfatning vil utenlandske journalister nå bare være interessert i å reise til Norge hvis det skjer en større hendelse av internasjonal interesse, som for eksempel Gjerdrum-skredet eller større arrangementer. Når samfunnet er nedstengt skjer det ikke så mye av interesse. Organiserte turer for reiselivsjournalister osv. arrangeres for eksempel heller ikke nå. Organisasjonene mener derfor det er sannsynlig at det nå vil være få personer som vil ønske/ha behov for å benytte seg av et unntak fra karanteneplikten. De antar også at det først og fremst er journalister i land nær Norge som vil kunne ha interesse av å komme hit.

Behov for unntak

For journalister som skal inn i Norge for å dekke ekstraordinære hendelser, f.eks. ved plutselige hendelser som skredet i Gjerdrum, kan det være vanskelig å fremskaffe en negativ test før de reiser (jf. kravet om negativ test tatt senest 72 timer før innreise (fra 25. januar 24 timer)). Det vil også være problematisk ikke å kunne jobbe før det har gått flere dager fra innreise, da det er helt nødvendig å komme raskt i arbeid.

Journalister som skal på planlagte reportasjeoppdrag kan i større grad innrette reisen etter regelverket som gjelder. Pressen og journalister har stor forståelse for at det er nødvendig med restriksjoner og forholder seg til reglene i landet de reiser i. Det er også generelt stor oppmerksomhet på smittevern i redaksjonene, mye innhold produseres nå fra hjemmekontor.

Avgrensninger

Hvem er "journalister"

Det finnes et internasjonalt pressekort som utstedes av International Federation of Journalists¹. I Norge utstedes kortet av Norsk Journalistlag, som kontrollerer om søker faktisk utøver arbeid som journalist. Norsk Journalistlag er ikke kjent med at forfalskninger er et problem. Informasjon om pressekortet finnes her², og eksempelbilder er vedlagt. De opplyser at også fotografer og tv-fotografer får/bruker både nasjonale og de internasjonale pressekortene.

Norske redaksjoner sender ofte med en oppdragsbekreftelse med sine journalister, men etter organisasjonenes oppfatning vil det være vanskelig å stille et krav om oppdragsbekreftelse. Frilansjournalister skriver ofte reportasjer først og selger deretter til en redaksjon. De har dermed ikke en oppdragsgiver.

Type oppdrag

Organisasjonene viste til det nederlandske regelverket som avgrenser unntak fra restriksjoner ved innreise til nyhetsjournalister med internasjonalt pressekort utstedt av IFJ og som kan dokumentere at rapportering av de aktuelle nyhetene "requires their immediate, physical presence". Det dreier seg om rapportering av "current news"³.

Det ble påpekt at avgrensningen her ikke bør være for streng, og at man bør basere seg på at det dreier seg om innhold av allmenn interesse dvs. som har samfunnsmessig betydning (begreper som brukes i forarbeidene til medieansvarsloven). En konkret kontroll på grensen av om det journalisten skal dekke faller innenfor eller utenfor regelverket vil etter organisasjonenes vurdering være vanskelig, idet dette er til dels avansert regelverksfortolkning. Organisasjonene viste til at journalister må anses å ha en viktig/kritisk samfunnsfunksjon, og det er viktig at et unntak ikke blir så snevert at det hindrer tilgang til situasjonene der pressen har en viktig rolle. Journalister bør ha unntak fra karantene på linje med andre som har kritisk samfunnsfunksjon. Journalistisk virksomhet er i en særstilling, jf. også den Europeiske menneskerettighetsdomstolens praksis etter menneskerettighetskonvensjonens

¹ [Press card - IFJ](#)

² <https://www.ifj.org/media-centre/visuals/detail/download-ipc-specimen/category/human-rights.html>

³ <https://www.government.nl/topics/coronavirus-covid-19/visiting-the-netherlands-from-abroad/self-quarantine/exemptions>, nærmere utdypet her, under Exemptions to the entry ban for professional journalists:

[Travelling to the Netherlands: exemptions to the entry ban | Coronavirus COVID-19 | Government.nl](#)

artikkel 10.

Gitt at man antar at det vil være aktuelt for få journalister å komme til Norge, påpekte organisasjonene at det heller ikke vil være nødvendig med en snever avgrensning. Organisasjonene presiserte at unntak ved ekstraordinære hendelser osv også må gjelde for reportere fra utenfor EU.

Forhold til fritidskarantene

Organisasjonene understreket at journalister ikke har fast arbeidstid, særlig ved store "uplanlagte" hendelser. Det bør vurderes å knytte unntaket til om journalister "er i arbeid" framfor "i arbeidstiden". Det ble også påpekt at journalister på reportasjereise har behov for å kjøpe mat og nødvendige varer, særlig ved uplanlagte reportasjeoppdrag. Grensen mot fritid kan derfor være flytende.

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

Folkehelseinstituttets vurdering

Folkehelseinstituttet (FHI) har levert følgende vurdering:

Bakgrunn

Personer som reiser inn i Norge fra land med høyere smitteforekomst enn vi har i Norge, øker risikoen for importsmitte, herunder også import av muterte virus. Det er grad og varighet av sosial kontakt i Norge, og ikke årsak til kontakt, som øker risikoen for videre spredning. Test før innreise (siste 72 t (fra 25. januar 24t)) jf. §4a, test ved innreise (testplikt) jf. §4d, krav om innreiseregistrering jf. §5d og innreisekarantene jf. §4 er smittevern­faglig godt forankrede tiltak for å redusere importsmitten. Journalister er en arbeidsgruppe med et viktig samfunnsoppdrag. For denne eksplisitte gruppen er det p.t. ingen unntak fra karanteneplikt.

Gruppen som omfattes

FHI tolker oppdragsteksten slik at oppdraget omhandler journalister som kommer fra utlandet for å jobbe i Norge. Journalister som bor i Norge og reiser til utlandet på oppdrag og så returnerer er en annen gruppe, som vi ikke omtaler her.

Vurdering

Dersom gruppen som omfattes gis karanteneunntak, vil risiko for spredning etter importsmitte,- herunder også risiko for spredning av muterte virus, følgelig øke noe. Denne risikoen må avveies mot viktigheten av å gi unntak.

FHI anbefaler samme krav til testing av journalister som andre innreisende. Dvs, hurtigtest på grensen ved innreise (testplikt), samt isolering og bekreftelse med PCR ved positiv test.

Dersom det skal gis unntak fra karantene i arbeidstiden, anbefaler FHI krav om negativ PCR tatt tidligst dag 3, som ved unntak gitt for andre grupper. Fritidskarantenen bør opprettholdes, og gjeldende krav og råd til personer som unntas karantene følges. Ellers kan gjeldende bestemmelse for forkorting av karantene benyttes, som for andre innreisende.

Dersom arbeidsoppdraget er av akutt art er det smittevern­faglig forsvarlig å gi unntak fra karantene i arbeidstiden for denne dagen, dersom det kan dokumenteres med en negativ antigen hurtigtest tatt i Norge samme dag (testplikt). Dette medfører noe økt risiko for smittespredning, da hurtigtest ikke er like sensitiv som PCR. Omfanget av dette vil trolig være begrenset, da det antas at dette ikke gjelder en stor gruppe mennesker.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling

Rettslig utgangspunkt

Covid-19-forskriften har ikke særregler for journalister, og samme regler for disse som for andre arbeids- eller oppdragstakere.

I rådsanbefaling 2010/1475 av 13. oktober 2020 om en samordnet tilnærming til begrensninger i den frie bevegelse som følge av Covid-19-pandemien, anbefaler EUs ministerråd et felles rammeverk for innreise fra områder med høyere smitterisiko. Der anbefales det at reisende med en "essential function or need should not be required to undergo quarantine while exercising this essential function". Journalister som utfører sitt arbeid er blant gruppene som anses å ha en slik kritisk funksjon.

I tråd med oppdraget har vi ikke gjort en vurdering av om journalister bør få et unntak, men gjort en smittevernfaglig vurdering av hvordan et eventuelt unntak bør utformes og avgrenses.

Vurdering og anbefaling

Helsedirektoratet deler FHIs vurdering av at det er en risiko for importsmitte og import av muterte virus ved nye eller lempeligere unntak fra karantener regelverket. Spredningen av nye mer smittsomme varianter er uoversiktlig og økende i mange land, og situasjonen og informasjonsbildet endres raskt. Journalister er en yrkesgruppe som kan ha kontakt med mange mennesker i løpet av relativt kort tid, og som ut fra yrkets natur kan ha en glidende overgang mellom arbeid og fritid. De kan også drive intervjuer mv. med samfunnskritisk personell, politikere osv. Med en mer smittsom variant kan følgelig mange personer smittes dersom ikke nødvendige forholdsregler og risikoreducerende tiltak kreves.

Dersom det skal gis unntak fra karantene i arbeidstiden mener vi, som FHI, at dette tidligst kan gis etter negativ PCR-test tatt tidligst 3 døgn etter innreise, med påfølgende fritidskarantene etter dette. Ettersom journalister ofte kan ansees å "være i oppdrag" store deler av tiden, kan skillet arbeid og fritid være glidende. Et unntak fra karantene "i arbeidstiden" vil derfor kunne innebære at personen er unntatt fra karantene store deler av døgnet. I tillegg til kravet i § 6 første ledd om at de så langt som mulig skal unngå nærkontakt med andre som de ikke bor sammen med, bør det stilles krav om bruk av munnbind og minst 1 meters avstand til andre i det offentlige rom. Forbud mot bruk av offentlig transport, jf. § 5 fjerde ledd bør også gjelde i arbeidstiden, med unntak av reise fra flyplass o.l. og frem til karantenestedet, forutsatt at munnbind brukes under hele reisen.

Helsedirektoratet mener de generelle kravene til innreise må gjelde for journalister dvs. testplikt ved innreise etter §4b og § 4d, plikt til innreiseregistrering, plikt til å fremvise attest på negativt testresultat før innreise, og plikt til å dokumentere egnet karantenested. Videre bør det kreves dokumentasjon for at vedkommende faktisk er journalist for at vedkommende skal være omfattet av unntaket. Vi legger til grunn at det internasjonale pressekortet fra (IFJ) kan benyttes som dokumentasjon. Mange norske mediehus utsteder bekreftelser på oppdrag, men ikke alle redaksjoner gjør det, og det er derfor tvilsomt om det bør stilles et slikt krav.

På bakgrunn av innspillene fra presseorganisasjonene ser vi at det kan være grunnlag for å åpne for at journalister kan få ytterligere unntak fra karanteneplikt i spesielle situasjoner. I likhet med kravene som oppstilles for personell med kritisk samfunnsfunksjon i § 6e mener vi journalister kan gis unntak fra karanteneplikt i arbeidstiden for eksempel dersom oppdraget er av en akutt art som har samfunnsmessig og allmenn interesse og dersom det ikke er tid til å vente på PCR-svar. Det må da stilles krav om å ha testet negativt med antigen hurtigtest samme dag som arbeidet skal gjennomføres. I tillegg bør det kunne fremvises dokumentasjon på at arbeidet faktisk er akutt, for eksempel i form av en egenerklæring el. Slik FHI skriver er sensitivitet ved hurtigtest lavere, og brukes av et slikt unntak bør innskrenkes til et absolutt minimum.

Utkast til endringer i covid-19-forskriften

§ 6x. Unntak for journalister i arbeid

Journalister som ankommer Norge for å arbeide skal i innreisekarantene både i arbeidstiden og i fritiden inntil de

- a) har testet negativt for SARS-CoV-2 på test tatt i løpet av det første døgnet etter ankomst til Norge, og*
- b) har testet negativt for SARS-CoV-2 med testmetode PCR på test tatt tidligst tre døgn etter ankomst.*

De skal testes hver tredje dag i 10 døgn etter ankomst til Norge, med mindre innreisekarantene forkortes ved testing jf. § 4c.

Journalister som ankommer Norge for å dekke en nyhetssak som har allmenn/samfunnsmessig interesse, og som er av en slik karakter at journalisten umiddelbart/på kort varsel må være fysisk til stede for å dekke hendelsen, kan likevel gå i arbeid etter å ha testet negativt med antigen hurtigtest samme dag som arbeidet skal gjennomføres.

Journalister som har unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden skal være i innreisekarantene på fritiden og skal dokumentere at de har et egnet oppholdssted som nevnt i § 5 annet ledd bokstav d. De skal bruke munnbind til enhver tid og holde minst en meters avstand til andre mennesker i det offentlige rom. Det er ikke tillatt å bruke offentlig transport, herunder drosje. Personer i innreisekarantene kan likevel bruke offentlig transport fra flyplassen, havnen eller lignende ankomststed til karantenestedet.

Som journalist regnes en person som har internasjonalt pressekort fra International Federation of Journalists.

Ved positiv test skal personen i isolering, jf. § 7, og skal varsle kommunen der personen oppholder seg.

Utgifter til testing dekkes av den som skal benytte unntaket.

Kommentarer til utkastet

Vi har vurdert om journalister kan innlemmes i § 6e, på grunn av at de anses som en kritisk/viktig samfunnsfunksjon. Vår vurdering er at formålet med bestemmelsene er så ulikt at det ikke er hensiktsmessig. I tillegg ser vi det som smittevernfarelig nødvendig å stille ytterligere krav, se begrunnelse over.

Bestemmelsen er todelt, og ment å dekke to ulike situasjoner. Første ledd vil være hovedregelen, og journalister vil ikke få unntak fra karantene før de har testet negativt med PCR-test. I andre ledd er det skissert en bestemmelse som er ment å ivareta de situasjonene hvor journalistene ikke kan utføre sitt oppdrag dersom de må vente på å teste seg med PCR på dag 3. Hvordan det skal dokumenteres/kontrolleres at vilkårene er oppfylt må vurderes nærmere, men vi ser at det kan være hensiktsmessig dersom journalisten har med seg et egenerklæringsskjema eller en bekreftelse fra arbeids- eller oppdragsgiver. Det er imidlertid viktig at dette unntaket ikke brukes i større omfang enn det som er nødvendig.

Journalistene vil ha mulighet til å teste seg ut av innreisekarantene på lik linje som andre innreisende jf. § 4c.

Internasjonalt pressekort utstedes til både journalister og fotografer.

Når det gjelder spørsmålet om norske journalister som har vært på oppdrag i utlandet, har vi vurdert en tilsvarende bestemmelse som i § 6c siste ledd. Det må i så fall vurderes om hensynene som skal ivaretas gjennom et eventuelt unntak for utenlandske journalister skal tillegges samme vekt for norske journalister som kommer tilbake til Norge.

Det foreslås at det tas inn et unntak fra krav til karantenehotell i § 5 andre ledd bokstav f. Journalisten må imidlertid kunne dokumentere et egnet oppholdssted.

Oppdrag 307 om vurdering av unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden for journalister

Helse- og omsorgsdepartementet ber Helsedirektoratet, i samråd med Folkehelseinstituttet, om en smittevern­faglig vurdering av hvordan et mulig unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden for journalister kan utformes.

Det bes om at det innhentes innspill fra Presseforbundet, Norsk Journalistlag og Redaktørforeningen til hvordan en avgrensning og utforming av et slikt unntak kan være, herunder vilkår eller tiltak som kan bidra til å sikre at personen faktisk er journalist i arbeid. Bør det for eksempel stilles krav om at frittstående journalister må dokumentere at de ved innreise har avtale med et mediehus om dekning av en bestemt sak?

Det bes om at evt. forslag til forskriftsendring utarbeides.

Frist: Mandag 25. januar 2021 kl. 15:00

Folkehelseinstituttets vurdering

Bakgrunn

Personer som reiser inn i Norge fra land med høyere smitteforekomst enn vi har i Norge, øker risikoen for importsmitte, herunder også import av muterte virus. Det er grad og varighet av sosial kontakt i Norge, og ikke årsak til kontakt, som øker risikoen for videre spredning. Test før innreise (siste 72 t) jf. §4a, test ved innreise (testplikt) jf. §4d, krav om innreiseregistrering jf. §5d og innreisekarantene jf. §4 er smittevern­faglig godt forankrede tiltak for å redusere importsmitten. Journalister er en arbeidsgruppe med et viktig samfunnsoppdrag. For denne eksplisitte gruppen er det p.t. ingen unntak fra karanteneplikt.

Gruppen som omfattes

FHI tolker oppdragsteksten slik at oppdraget omhandler journalister som kommer fra utlandet for å jobbe i Norge. Journalister som bor i Norge og reiser til utlandet på oppdrag og så returnerer er en annen gruppe, som vi ikke omtaler her.

Vurdering

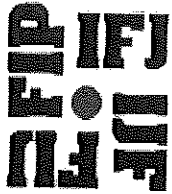
Dersom gruppen som omfattes gis karanteneunntak, vil risiko for spredning etter importsmitte,- herunder også risiko for spredning av muterte virus, følgelig øke noe. Denne risikoen må avveies mot viktigheten av å gi unntak.

FHI anbefaler samme krav til testing av journalister som andre innreisende. Dvs, hurtigtest på grensen ved innreise (testplikt), samt isolering og bekreftelse med PCR ved positiv test.

Dersom det skal gis unntak fra karantene i arbeidstiden, anbefaler FHI krav om negativ PCR tatt tidligst dag 3, som ved unntak gitt for andre grupper. Fritidskarantenen bør opprettholdes, og

gjeldende krav og råd til personer som unntas karantene følges. Ellers kan gjeldende bestemmelse for forkorting av karantene benyttes, som for andre innreisende.

Dersom arbeidsoppdraget er av akutt art er det smittevern faglig forsvarlig å gi unntak fra karantene i arbeidstiden for denne dagen, dersom det kan dokumenteres med en negativ antigen hurtigtest tatt i Norge samme dag (testplikt). Dette medfører noe økt risiko for smittespredning, da hurtigtest ikke er like sensitiv som PCR. Omfanget av dette vil trolig være begrenset, da det antas at dette ikke gjelder en stor gruppe mennesker.

**International
Federation
of Journalists**

**Younes Mjahed
President**

**Anthony Bellanger
General Secretary**

Brussels, 21 January 2021

TO WHOM IT MAY CONCERN

We hereby confirm that all the international press cards issued by the International Federation of Journalists are similar and produced by the same company based in Brussels (CoronaPrint) before being dispatched all over the world.

Should you need more information, do not hesitate to contact us.

Best regards,

A handwritten signature in black ink that reads 'Anthony BELLANGER'.

General Secretary

INTERNATIONAL FEDERATION OF JOURNALISTS
International Press Centre
Résidence Palace - Block C, 2nd floor
Rue de la Loi 155
B-1040 Brussels
Telephone 32 2 235 22 00 - Fax 32 2 235 22 19

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

NJ Norsk Journalistlag

Signature

Validity: 30.09.2021
Card number: N10308

PRESS

The undersigned certify that the holder is a professional journalist and request all authorities and members of the affiliated organisations of journalists to extend to the bearer every assistance and courtesy in the performance of his or her mission.

The General Secretary,

Anthony BELLANGER

Anthony BELLANGER

The President,

Younes MJAHEDE

Younes MJAHEDE

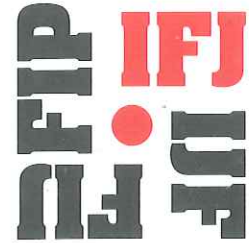
If found, please return to: International Federation of Journalists
Résidence Palace - Bloc C, Rue de la Loi 155, B-1040 Brussels (BELGIUM)
www.ifj.org ifj@ifj.org

www.cdnreport.com

INTERNATIONAL PRESS CARD
TARJETA INTERNACIONAL DE PRENSA

國際記者證

Билет Международной Прессы

CARTE DE PRESSE INTERNATIONALE
INTERNATIONALER PRESSEAUSSWEIS

بطاقة صحافية دولية

PRESS

**International
Press Card**

International
Federation
of Journalists

Jean-François KALKA

TNG-CWA - USA

Signature

Validity: 20/08/2013
Card number: US 1276

PRESS